

Warszawa, dnia 4 kwietnia 2017 r.

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Dział Petycji i Korespondencji

BADK/DPK-131-32821/17

DPK-32821

Zdzisław Gromada

zdzislaw.gromada@gmail.com

Szanowny Panie,

potwierdzamy wpływ dwóch e-maili z 16 i 25 marca 2017 r. skierowanych do Kancelarii Senatu, a następnie przekazanych do Działu Petycji i Korespondencji Biura Analiz, Dokumentacji i Korespondencji, celem analizy i udzielenia odpowiedzi.

Po zapoznaniu się z treścią pism uprzejmie wyjaśniamy, że przedstawione przez Pana propozycje zmiany art. 125 i 235 Konstytucji RP, zmierzają w kierunku wprowadzenia głębokich zmian ustrojowych w Polsce i nie mogą być rozpatrywane w trybie petycji obywatelskiej.

Pragniemy w tym miejscu podkreślić, że zgodnie z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, przedmiotem petycji obywatelskiej może być m.in. żądanie zmiany przepisów obowiązującego prawa w sprawie dotyczącej życia zbiorowego czy wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji. Ustrojodawca w trosce o stabilność Konstytucji RP przewidział w rozdziale XII szczególny tryb dla jej zmiany, tak aby zapobiec wprowadzaniu zmian w celach doraźnych.

Odmienność trybu dokonywania zmian Konstytucji RP w porównaniu z ustawami zwykłymi zaznacza się w następujących kwestiach:

- prawo inicjatywy przysługuje posłom w grupie nie mniejszej niż 1/5 ustawowej ich liczby (92), Senatowi (całej Izbie) i Prezydentowi;
- istnieje wymóg konstytucyjny, aby tekst ustawy zmieniającej Konstytucję obydwie izby przyjęły w jednakowym brzmieniu. Sejm nie ma w tym wypadku głosu decydującego;

- Senat na rozpatrzenie projektu zmiany Konstytucji ma nie 30 lecz 60 dni;
- pierwsze czytanie projektu może nastąpić dopiero po upływie 30 dni od wniesienia go do Sejmu;
- do uchwalenia ustawy zmieniającej Konstytucję wymagana jest kwalifikowana większość głosów w Sejmie i większość bezwzględna w Senacie;
- z uwagi na rangę uregulowań prawnych zawartych w rozdziałach I (Rzeczpospolita), II (Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela), XII (Zmiana Konstytucji) uchwalenie ustawy zmieniającej artykuły w tych rozdziałach może nastąpić nie wcześniej niż 60. dnia po pierwszym czytaniu;
- podmioty uprawnione do występowania z inicjatywą zmiany Konstytucji mogą żądać w przypadku tych trzech ww. rozdziałów przeprowadzenia ogólnokrajowego referendum zatwierdzającego.

Z kolei referendum ogólnokrajowe jako instytucja demokracji bezpośredniej, może być zarządzane w sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa, a więc z uwagi na zakres przygotowań organizacyjnych niezbędnych do jego przeprowadzenia i koszty z tym związane, nie należy oczekiwać jego częstego stosowania. W kwestii zarządzania referendum uprawnione są dwa organy. Może tego dokonać Sejm podejmując stosowną uchwałę bezwzględną większością głosów albo Prezydent, ale za zgodą Senatu wyrażaną również bezwzględną większością głosów. Intencją ustrojodawcy jest by idea referendum znajdowała poparcie niekwestionowanej większości członków w Sejmie lub Senacie. Sejm może podjąć uchwałę w sprawie referendum z własnej inicjatywy bądź Senatu, Rady Ministrów lub co najmniej 500 tys. wyborców. Natomiast w przypadku Prezydenta zarządzanie referendum, choć jest jego prerogatywą, wymaga zgody, a więc współdziałania Prezydenta i Senatu. Pozostawienie decyzji w sprawie referendum w kompetencjach Sejmu bądź uwarunkowania go w przypadku Prezydenta od zgody Senatu stwarza gwarancję, że instytucja ta nie będzie wykorzystywana przez władzę wykonawczą w celu osłabienia władzy ustawodawczej. Ponadto z ujęcia instytucji referendum w art. 125 Konstytucji wynika, że jego przedmiotem nie może być uchwalenie ustawy, dla tego celu przewidziana jest wyłącznie procedura parlamentarna.

Szanowny Panie uprzejmie dziękujemy za pańskie uwagi, jednakże Senat musi podejmować działania w oparciu o obowiązujące prawo, a zaproponowana w korespondencji zmiana przepisów

ustawy zasadniczej za pomocą instytucji petycji, nie jest możliwa. Mamy nadzieję, że powyższe wyjaśnienia przyjmie Pan ze zrozumieniem.

Z wyrazami szacunku
główny specjalista
Marzena Krysiak